

PĒTĪJUMS PAR JAUNIEŠU INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS TEHNOLOĢIJU LIETOŠANAS PARADUMIEM KARJERAS ATTĪSTĪBAS ATBALSTĀ

The Study of Youth' Habits of Using Information and Communication Technologies in Career Guidance

Indra Urdziņa-Merca

Jūrmalas interešu izglītības iestāde, Latvija

Vija Dislere

Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Latvija

Abstract. *With the increasing use of information and communication technologies (ICT) in different areas of life, the type of communication and socialization among young people is changing. There is a need for an in-depth look at the possibilities for using ICT in career guidance for young people. The purpose of the study is to discover ICT usage habits of 8-12. classroom students. The study was developed in the Latvia University of Agriculture, the Institute of Education and Home Economics within the Master study programme Career Counsellor. 176 students were involved in the study from six comprehensive schools of Jurmala city. The surveys were conducted in 2016 and 2017. The study revealed that young people use ICT mainly as a means of communication and information source. Questionnaire revealed the most used social networks are Youtube, WhatsApp, Instragram and e-Class. Most of the young people are active in social networks several times a day and this communication channel is an appropriate resource for conducting career guidance for the audience of young, both for communication and the exchange of information on education and work opportunities, during classroom lessons and outside. Results of the research could be used by school teachers and school career counsellors.*

Keywords: *students' ICT usage habits, career guidance, school pedagogy.*

Ievads

Introduction

Jaunajām tehnoloģijām mūsdienu jaunajai paaudzei ir tik liela nozīme, ka tas ir radījis fundamentālas pārmaiņas jauniešu komunikācijas, socializācijas, radīšanas un mācīšanās veidā. Jauniešu komunikācijas un socializācijas veida pārmaiņas ar pieaugošu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) izmantošanu dažādās dzīves jomās rada nepieciešamību padziļināti apskatīt iespējas izmantot tās karjeras attīstības atbalstā jauniešiem.

Viena no pētījuma autorēm I. Urdziņa-Merca, īstenojot karjeras attīstības atbalsta pasākumus Jūrmalas vispārīzglītojošās skolās, ir saskārusies ar aizliegumiem izmantot modernās tehnoloģijas klātienē nodarbību laikā. Lai gan tehnoloģiju izmantošana izglītībā pētījumos ir aktuāla jau no pagājušā gadsimta beigām, skolās tās tiek izmantotas pārsvarā tikai kā skolotāja resurss nodarbību vadīšanai. Novērojumi liecina, ka jaunieši tehnoloģijas mēģina izmantot grupu darbu vai citu praktisko uzdevumu laikā, kad skolotājs vienlaikus nevēro visu klasi. Autores pēta un analizē, kā izmantot IKT piedāvātās iespējas karjeras attīstības atbalsta nodrošināšanā gan klātienē nodarbību laikā, gan neklātienē.

Pētījuma mērķis ir apzināt 8-12. klašu skolēnu paradumus informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanā.

Pētījuma metodes: aptaujas metode/ anketēšana.

IKT nozīmīgums jauniešu dzīvē un karjeras izvēlē

The Importance of ICT in Young People's Life and Career Opportunities

21. gadsimts ir visu cilvēka dzīves procesu informatizācijas un tehnoloģizācijas gadsimts, kas katram indivīdam rada jaunas, daudz sarežģītākas un spēcīgākas prasības attiecībā uz viņa kompetencēm, personīgajām īpašībām un vērtībām (Змеёв & Соколова, 2007). Informācija ir viena no visaptverošākajām datoru funkcijām kopš IKT pirmajām aplikācijām. Tomēr būtiskākā ir iespēja nekavējoties nogādāt informāciju ar minimāliem izdevumiem jebkuros vairākos punktos vienlaicīgi, kas savienoti internetā. Desmit gadus atpakaļ aprēķināts, ka ir vairāki simti miljoni pastāvīgu interneta lietotāju, un IKT kompetence ir kļuvusi kā nozīmīgs vispārējās kompetences komponents (Jigau, 2007). Veikta virkne nozīmīgu pētījumu par IKT izmantošanu dažādās jomās, tajā skaitā karjeras konsultēšanā un karjeras izglītībā. 2016. gada beigās interneta lietotāju skaits pieaudzis līdz 3 696 238 430, kas sastāda 49,2 % no kopējā pasaules iedzīvotāju skaita un kopš 2000. gada ir palielinājies par 924 % (Internet World Stats, 2017). Šī straujā IKT attīstība dažādu jomu speciālistiem ir radījusi nepieciešamību digitalizēt savus pakalpojumus.

T. Rīvs (Reeves, 1998) pētījumā par mediju un tehnoloģiju izmantošanu, definējis divus veidus kā tehnoloģijas var tikt izmantotas izglītībā – “mācīšanās no” un “mācīšanās ar” tehnoloģijām. “Mācīšanās no” tehnoloģijām nozīmē to, ka tehnoloģijas tiek izmantotas kā skolotājs, kas piegādā norādījumus un ir tradicionāls tehnoloģiju izmantošanas veids nodarbībās. “Mācīšanās ar” tehnoloģijām nozīmē, ka tehnoloģijas ir rīks, lai risinātu skolēnam aktuālās problēmas. Izmantojot datoru kā rīku “mācoties ar” tehnoloģijām, skolēniem ir iespēja attīstīt un izmantot viņu domāšanas iemaņas, lai atrisinātu mūsdienu aktuālās problēmas (Reeves, 1998). Savukārt R. Hobbs iezīmē nepieciešamību atļaut skolēniem pieeju tādiem tiešsaistes resursiem kā tiešsaistes laikraksti,

žurnālu raksti, blogi, u.tml., lai iesaistītu viņus savu personīgo vēstījumu radīšanā, izmantojot vizuālo, elektronisko un digitālo mediju rīkus (Hobbs, 2006).

Praktiķi, kuri ir pieredzējuši interneta vides lietotāji, vairāk neuztraucas par to, ka digitālās tehnoloģijas viņus aizvietos, bet pieņem tehnoloģiju piedāvātās iespējas kā potenciāli vērtīgus rīkus, kuri var palīdzēt ikdienas darbā. Tehnoloģijas maina gan skolotāja, pedagoga, lektora, gan karjeras konsultanta direktīvo lomu uz atbalstošu lomu. Arī skolēniem šādā programmā ir jāpārņem jauna loma - kļūt par aktīvu mācību procesa dalībnieku.

IKT ir liela nozīme mūsdienu pasaulē un tās pārņēmušas katru dzīves sfēru (Mustapha & Sadiq, 2015). Jaunieši arvien vairāk izmanto jaunās tehnoloģijas un sociālos medijus. Ir skaidra loma tiešsaistei jauniešu aktivitātēs, izmantojot jauno virtuālo telpu jēgpilnā veidā (Declaration of the..., 2015). Jau 2001. gadā M. Prenskijs (Prensky, 2001) akcentēja tehnoloģiju lielo lomu jauniešu dzīvē, norādot datorus, videospēles, video filmēšanas, viedtālruņus, internetu un tūlītējos ziņojumus kā neatņemamu jauniešu dzīves sastāvdaļu. Savukārt jaunieši, sākot no 2000. gada, literatūrā tiek dēvēti dažādi - par digitālo paaudzi, interneta paaudzi, google paaudzi, millenium paaudzi, Y paaudzi (Helsper & Eynon, 2009; Prensky, 2001; Chris & Binhui, 2011).

Visbiežākie termini ir Millennials (Howe & Strauss, 2000), Digital Native/Digital Immigrants (Prensky, 2001a), un Generation Y (Jorgensen, 2003; McCrindle, 2006). Visi šie termini tiek izmantoti ar nolūku parādīt jauno tehnoloģiju nozīmīgumu jauno cilvēku dzīvēs. Jaunās tehnoloģijas ir ietekmējušas to, kā viņi komunicē, socializējas, rada un mācās un tas ir ietekmējis arī izglītības un atbalsta sniegšanas jomu (Helsper & Eynon, 2009). No augstāk uzskaitītājiem, darba autores turpmāk šīs paaudzes apzīmēšanai izmantos terminu "digitālā paaudze" (Prensky, 2001), jo šis termins tiek skaidrots ar to, ka viņi ir datoru, videospēļu un interneta digitālās valodas "iedzimti oratori". Savukārt paaudze, kura nav piedzimusī digitālajā laikmetā, literatūrā tiek dēvēta par "digitālajiem imigrantiem".

Skolēni mūsdienās ir digitālā paaudze, kuriem ir viedtālruņi kabatās, bibliotēka datoros, kuri klausās "ielādētu" mūziku un komunikācijai izmanto tūlītēju ziņojumapmaiņu. Interneta vidē vairums no viņiem ir pavadījuši lielāko daļu no savas dzīves. Viņi ir nepacietīgi attiecībā uz lekcijām, pārdomātu loģiku un garām, aprakstošām instrukcijām (Prensky, 2001a).

Pēc M. Prenskija (M. Prensky) teiktā, viena no radikālākajām sekām šo tehnoloģiju pārbagātajai videi ir izmaiņas smadzeņu struktūrā, kas nozīmē, ka jaunie cilvēki domā un apstrādā informāciju fundamentāli atšķirīgā veidā. Kā apgalvo M. Prenskijs, viņi informāciju apstrādā ļoti ātri, viņiem patīk paralēli procesi un vairāki uzdevumi vienlaicīgi (Prensky, 2001a). Jaunieši tagad izmanto vairākas digitālās ierīces un dažādus komunikācijas veidus vienlaicīgi – mobilos

tālrunus, televīziju, portatīvos datorus un veido ļoti kompleksu un dziļu saikni ar citiem caur interneta savienojumu (YouthNet, 2009).

Centrālās statistikas pārvaldes rādītāji apliecina datora un interneta izmantošanas aktualitāti jauniešu mērķauditorijā – 2016. gadā regulāri datoru lieto 93,8 %, savukārt internetu 99,3 % no visiem jauniešiem, vecumā no 16 – 24 gadiem, sasniedzot gandrīz maksimālos iespējamos rādītājus (Centrālā statistikas pārvalde, 2017).

Mūsdienu jaunieši ir izauguši kā digitālā paaudze un daļa no pieaugušajiem jau viņiem ir pievienojusies (Bimrose & Barnes, 2010). Tāpēc ir ļoti svarīgi izprast šīs jauniešu “iedzimtās” prasības digitālo tehnoloģiju izmantošanā un izvērtēt to izmantošanas iespējas karjeras attīstības atbalstā, jo IKT ir pilnībā integrējušās šīs paaudzes ikdienas aktivitātēs.

Metodoloģija ***Methodology***

Pētījums izstrādāts Latvijas Lauksaimniecības universitātē Izglītības un mājsaimniecības institūtā maģistru studiju “Karjeras konsultants” ietvaros. Anketēšana veikta 2016. un 2017. gadā sešās Jūrmalas pilsētas vispārizglītojošās skolās, kopā piedaloties 176 astotās līdz divpadsmitās klases skolēniem. Pētījuma datu matemātiski statistiskai apstrādei izmantoti procentuālie aprēķini.

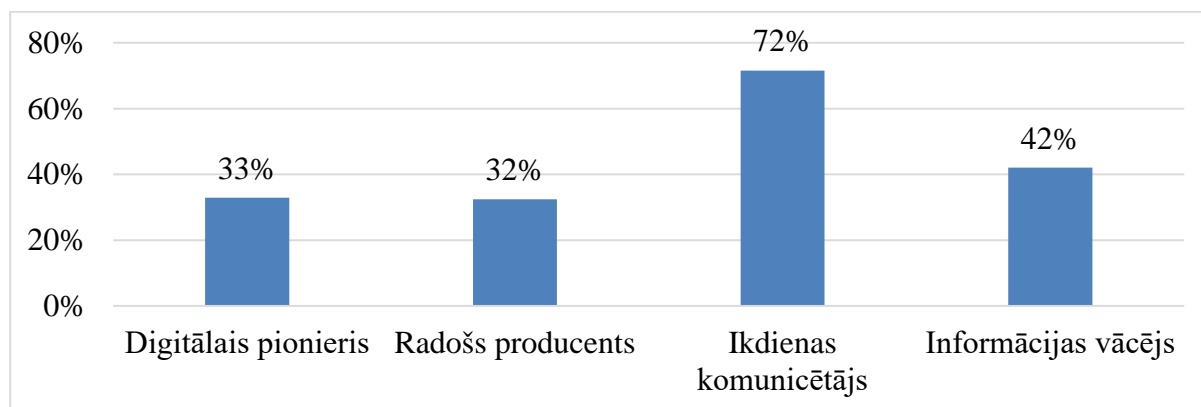
Pētījums par jauniešu IKT lietošanas paradumiem Jūrmalas pilsētas vispārizglītojošās skolās ***The Study of Youth' Habits of Using Information and Communication Technologies in General Education Schools***

Lai izpētītu tehnoloģiju lietošanas paradumus jauniešu vidū, aptaujas anketas jautājumu izstrādē darba autores balstījās uz V. Venkatešs (V. Venkatesh) izstrādātajiem kritērijiem ar mērķi izpētīt, kāpēc un kā indivīdi lieto jaunās IKT: (1) individuālā attieksme IKT izmantošanā; (2) IKT faktiskā izmantošana; (3) IKT izmantošanas mērķi (Venkatesh, Moris, Davis, & Davis, 2003).

Lai novērtētu individuālo attieksmi IKT izmantošanā, pētījuma aptaujā ietverts jautājums par IKT izmantošanas paradumiem ikdienā, lūdzot jauniešiem novērtēt sevi digitālo tehnoloģiju lietošanā saskaņā ar H. Grīna (H. Green) un S. Hanona (C. Hannon) klasifikāciju, kurā visus IKT lietotājus var iedalīt četrās kategorijās (Green & Hannon, 2007): (1) “digitālais pionieris” – progresīvu un inovatīvu tehnoloģiju potenciāla lietotājs; (2) “radošs producentis” – veido un publicē video, fotogrāfijas un mūziku, veido mājaslapas; (3) “ikdienas komunicētājs” – padaru savu dzīvi interesantāku un vieglāku ar ziņu sūtīšanu un

cita veida komunikāciju; (4) “informācijas vācējs” – tipisks informācijas vācējs, kura galvenās darbības ir saistītas ar informācijas meklēšanu.

Pētījuma rezultāti (1. att.) parāda respondentu pašvērtējumu par sevi kā digitālo tehnoloģiju lietotāju, lielākajā daļā atbilžu jaunieši bija atzīmējuši vairākus variantus, iedalot sevi divās/trīs vai pat visās četrās kategorijās.

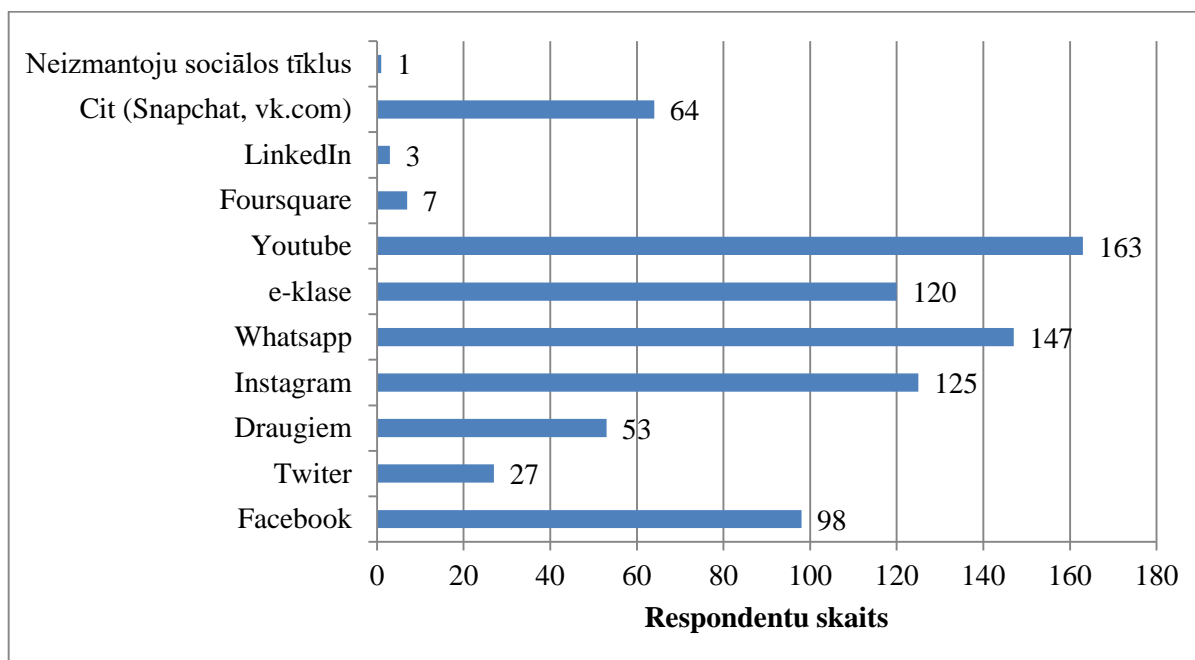
1.att. Respondentu pašvērtējums par sevi kā digitālo tehnoloģiju lietotāju ikdienā
Fig.1. Respondents' self-esteem as a digital technology everyday user

Rezultāti liecina, ka jaunieši IKT izmanto galvenokārt kā komunikācijas līdzekli (72 %) un kā informācijas resursu (42 %), kas ir jāņem vērā, organizējot karjeras attīstības atbalsta pasākumus.

Lai noskaidrotu IKT faktisko izmantošanu, aptaujā ietverts jautājums par biežāk izmantotajiem sociālajiem tīkliem. Šī jautājuma noskaidrošana, izmantojot IKT jauniešu karjeras attīstības atbalstā, ir jāveic regulāri, jo sociālo tīklu aktualitāte mainās samērā bieži.

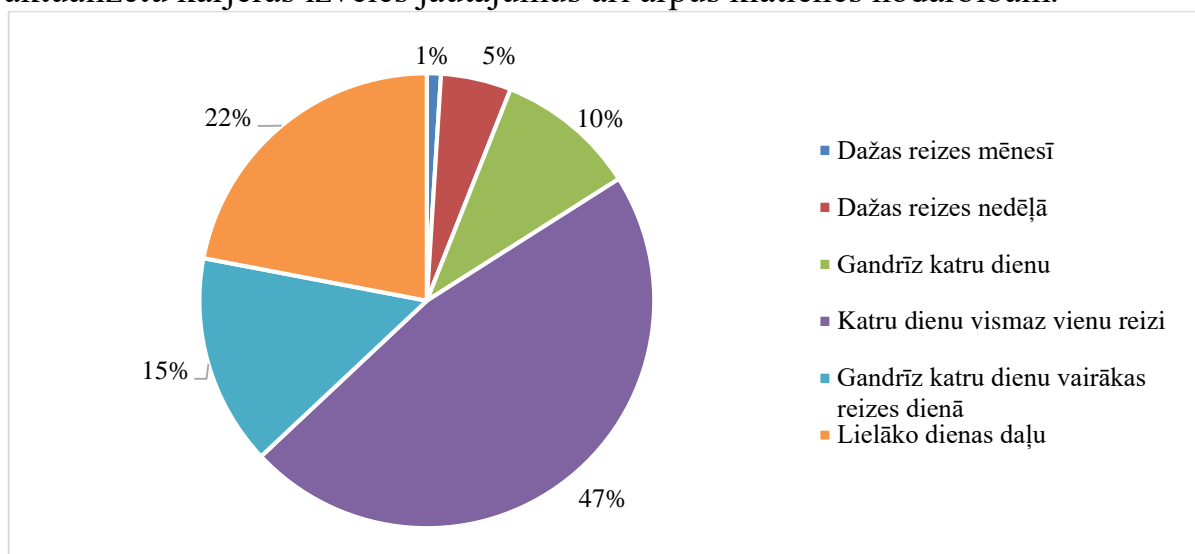
Kā redzams 2. attēlā, respondenti šobrīd visvairāk izmanto sociālo tīklu platformu YouTube un WhatsApp, pēc tam seko Instagram, e-klase un Facebook. Tikai viens no visiem respondentiem atbildēs norādījis, ka nelieto sociālos tīklus.

Pēc autoru domām karjeras attīstības atbalsta mērķim atbilstošākais komunikācijas veids ir sociālais tīkls Facebook, kuru 98 respondenti atzīmējuši kā vienu no biežāk izmantotajiem, un kurā ir iespējams gan koplietot fotogrāfijas, pārpublicēt karjeras jomas aktualitātes (informāciju no izglītības iestādēm, darba devējiem), veikt dažādus uzdevumus un dalīties pieredzē. Turklāt šajā vietnē ir iespējams veidot domubiedru grupu, kurā publicēto informāciju redz tikai tās dalībnieki un dalībnieki ar apmainīties ar savstarpēju pieredzi un viedokļiem. Šajā sociālajā tīklā var rakstīt arī individuālus ziņojumus un saņemt nepieciešamo individuālo atbalstu.

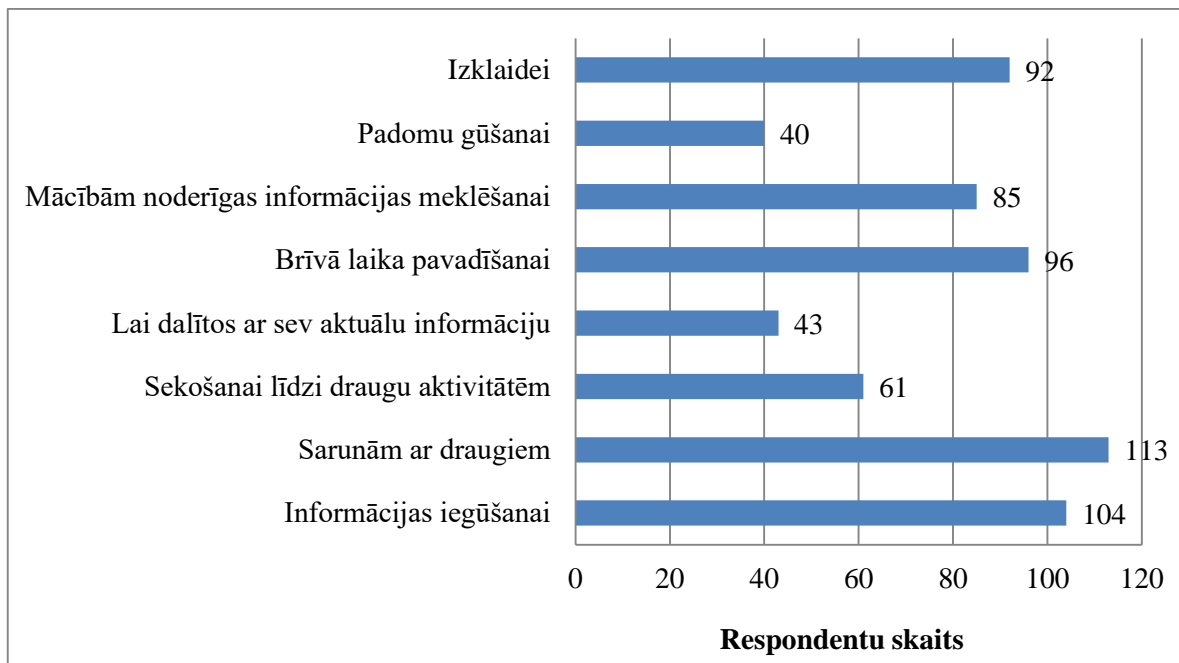
2.att. Respondentu viedoklis par biežāk izmantotajiem sociālajiem tīkliem (skaits)
 Fig.2. Respondents' opinion on the most commonly used social networks

Pētījuma turpinājumā respondentiem tika uzdots jautājums par sociālo tīklu lietošanas regularitāti. Kā liecina aptaujas rezultāti (3. att.), respondenti sociālos tīklus lieto regulāri. Katru dienu un biežāk sociālos tīklus izmanto 84 % no visiem respondentiem, savukārt lielāko dienas daļu tajos uzturas un komunicē 22 % no aptaujātajiem respondentiem. Tikai divi no visiem respondentiem sociālos tīklus izmanto dažas reizes mēnesī. Sociālajos tīklos lielākā daļa jauniešu ir sastopami vairākas reizes dienā un šis komunikācijas kanāls varētu būt labs līdzeklis, lai aktualizētu karjeras izvēles jautājumus arī ārpus klātienē nodarbībām.

3.att. Respondentu pašvērtējums par sociālajos tīklos pavadīto laiku
 Fig.3. Respondents self-assessment of the time spent on social networks

Lai noskaidrotu IKT izmantošanas mērķus, respondentiem pētījuma turpinājumā tika uzdots jautājums par sociālo tīklu lietošanas mērķiem (respondenti atbildot varēja atzīmēt vairākus atbilžu variantus).

4.att. Respondentu sociālo tīklu lietošanas mērķi (skaits)

Fig.4. The goals of respondents' usage of social network (number)

Kā galvenais sociālo tīklu izmantošanas mērķis (4. att.) ir norādītas sarunas ar draugiem (66 %), nedaudz atpaliekot sociālo tīklu izmantošana informācijas iegūšanai (60 %). Pēc tam seko sociālo tīklu izmantošana izklaidei un brīvā laika pavadīšanai, mācībām noderīgas informācijas meklēšana ir ceturtais biežāk minētais iemesls sociālo tīklu lietošanai (49 %). Pētījuma rezultāti apliecina, ka jaunieši sociālos tīklus izmanto galvenokārt kā komunikācijas kanālus un informācijas resursus. Šī pētījuma jautājuma atbildes apstiprina, ka sociālie tīkli būtu piemērots resurss, īstenojot karjeras attīstības atbalstu jauniešu auditorijai gan savstarpējai komunikācijai, gan informācijas apmaiņai par izglītības un darba iespējām.

Secinājumi Conclusions

Straujā IKT attīstība dažādu jomu speciālistiem ir radījusi nepieciešamību digitalizēt savus pakalpojumus, tai skaitā arī skolotājiem un skolu karjeras konsultantiem. Skolēni mūsdienās ir digitālā paaudze, kuriem ir viedtālruni kabatās, bibliotēka datoros, kuri klausās “ielādētu” mūziku un komunikācijai izmanto tūlītēju ziņojumapmaiņu. Tāpēc ir svarīgi izprast šīs jauniešu “iedzimtās”

prasības digitālo tehnoloģiju izmantošanā un izvērtēt, attīstīt un paplašināt to izmantošanas iespējas karjeras attīstības atbalstā.

Vērtējot individuālo attieksmi, jaunieši IKT izmanto galvenokārt kā komunikācijas līdzekli (72 %) un kā informāciju resursu (42 %), kas ir jāņem vērā, organizējot karjeras attīstības atbalsta pasākumus.

Vērtējot IKT faktisko izmantošanu - katru dienu un biežāk sociālos tīklus izmanto 84 % no visiem respondentiem, visvairāk izmanto YouTube, WhatsApp, Instagram un e-klasi; sociālajos tīklos lielākā daļa jauniešu ir sastopami vairākas reizes dienā un šis komunikācijas kanāls būtu piemērots resurss, īstenojot karjeras attīstības atbalstu jauniešu auditorijai gan savstarpējai komunikācijai, gan informācijas apmaiņai par izglītības un darba iespējām gan klātienē nodarbībās, gan ārpus tām.

Vērtējot IKT izmantošanas mērķus, respondenti norādījuši, ka sociālajos tīklos visnoderīgākās ir sarunas ar draugiem (66 %), informācijas iegūšana (60 %). mācībām noderīgas informācijas meklēšana (49 %).

Pētījums apstiprina teorētiskās literatūras izpēti laikā gūtās atziņas, ka jauniešiem ir interesanta viņiem aktuāla informācija un pievēršanās darbībām, ko paši vērtē kā svarīgas. Jauniešiem nav interesanta vispārīga informācija karjeras jomā, viņi vēlas dzirdēt tieši to, kas viņiem ir svarīgs. Tas liecina par to ka, organizējot karjeras attīstības atbalstu, izmantojot IKT, jādomā par iespējām sniegt katram jauniešim nepieciešamo individuālo atbalstu un viņam aktuālo informāciju.

Pētījuma rezultāti izmantojami gan skolotāju, gan skolas karjeras konsultantu darbā.

Summary

With the increasing use of information and communication technologies (ICT) in different areas of life, the type of communication and socialization among young people is changing. There is a need for an in-depth look at the possibilities for using ICT in career guidance for young people. The purpose of the study is to find out 8-12. classroom students' habits of using ICT. The study was developed in the Latvia University of Agriculture, the Institute of Education and Home Economics within the Master study programme *Career Counsellor*. 176 students were involved in the study from six comprehensive schools of Jurmala city. The surveys were conducted in 2016 and 2017. The study revealed that young people use ICT mainly as a means of communication (72 %) and information source (42 %); the questionnaire revealed the most used social networks YouTube, WhatsApp, Instagram and e-Class; 84 % of all respondents use social networks every day and more often; Objectives for using ICT are seeking information (60 %) and searching for useful information for learning (49 %). Most of the young people are active in social networks several times a day and this communication channel is an appropriate resource for conducting career guidance for the audience of young, both for communication and the exchange of information on education and

work opportunities, during classroom lessons and outside. Results of the research could be used by school teachers and school career counsellors.

Literatūra References

- Bimrose, J., & Barnes, S. A. (2010). *Labour Market Information (LMI), Information Communications and Technologies (ICT) and Information, Advice and Guidance (IAG): The Way Forward?* UK Commission for Employment and Skills. Retrieved from https://warwick.ac.uk/fac/soc/ier/publications/2010/bimrose_lmi_and_ict_2010.pdf
- Centrālā statistikas pārvalde. (2017). Retrieved, from http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/zin/zin_datoriz__01ikt_datori__01_iedz/ITM0040.px
- Chris, J., & Binhui, S. (2011). *The Net Generation and Digital Natives: Implications for Higher Education*. Higher Education Academy, York. retrieved from http://oro.open.ac.uk/30014/1/Jones_and_Shao-Final.pdf
- Declaration of the 2nd European Youth Work Convention: Making a World of Difference*. (2015). Brussels. Retrieved form http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/8529155/The+2nd+European+Youth+Work+Declaration_FINAL.pdf/cc602b1d-6efc-46d9-80ec-5ca57c35eb85
- Green, H., & Hannon, C. (2007). *Their Space: Education for a Digital Generation*. London: Demos.
- Helsper, E. J., & Eynon, R. (2009). Digital Natives: Where is the Evidence? *British Educational Research Journal*, 36 (3), 1-18.
- Hobbs, R. (2006). *Multiple Visions of Multimedia Literacy: Emerging Areas of Synthesis*. Retrieved from https://mediaeducationlab.com/sites/default/files/Hobbs%20final%20PDF%20Literacy%20and%20Technology%20Vol%202_0.pdf
- Howe, N., & Strauss, W. (2000). *Millennials Rising: The Next Great Generation*. USA: Vintage Books.
- Internet World Stats. (2017). *Usage and Population Statistics*. Retrieved from <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>
- Jigau, M. (Ed.). (2007). *Career Counselling - Compendium of Methods and Techniques*. Bucharest: AFIR. Retrieved from http://www.rajaleidja.ee/public/Suunajauus/Career_Counselling._Compendium_of_Methods_and_Techniques.pdf
- Jorgensen, B. (2003). Baby Boomers, Generation X and Generation Y? Policy Implications for Defence Forces in the Modern Era. *Foresight*, 5 (4), 41-49.
- McCrindle, M. (2006). Information Seeking Behaviour in 'Generation Y' Students: Motivation, Critical Thinking, and Learning Theory. *Journal of Academic Librarianship*, 31 (1), 46-53.a
- Mustapha, M., & Sadiq, A. M. (2015). The Role of Information and Communication Technology (ICT) in Providing Job Opportunities for Youth in the Developing World. *Journal of Emerging Trends in Engineering and Applied Sciences (JETEAS)*, 6 (7), 174-179.
- Premsky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. *MCB University Press*, 9 (5), 1-6. Retrieved from <http://www.marcprensky.com/writing/Premsky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>
- Premsky, M. (2001a). Digital Natives, Digital Immigrants Part 1. *On the Horizon*, 9 (5), 1-6.
- Reeves, T. C. (1998). The Impact of Media and Technology in Schools. *The Journal of Art and Design Education*, 2, 58-63.

Urdziņa-Merca & Dislere, 2018. Pētījums par jauniešu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošanas paradumiem karjeras attīstības atbalstā

Venkatesh, V., Moris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User Acceptance of Information Technology: Toward a Unified View. *MIS Quarterly*, 27 (3), 425- 478.

Youthnet (UK) Report (2009). *Life support: Young People's Needs in Digital Age*. Retrieved from <http://www.internetsafety.ie/en/IS/Pages/PR17000229>

Змеёв, С. И., & Соколова, А. С. (2007). Андрагогическо-психологические аспекты выбора и «формирования» карьеры (Andragogical-Psychological Aspects of the Choice and "Formation" of a Career). *Вестник МГЛУ*, 531, 60-72.